

TÄÄHEKE NR.10 1963

**ÜLKNÜ 45.
AASTAPÄEV**

PALJU ÕNNE!

NENDE SÕNADEGA TERVITAVAD 29. OKTOOBRIIL MILJONID PIONEERID JA OKTOOBRIILAPSED OMA VANEMAIID ÕDESIVENDI – KOMMUNISTLIKKE NOORI. TÄHISTAB JU SELLE PÄEVAL ULELIIDULINE LENINLIK KOMMUNISTLIK NOORSOOUHING OMA 45. SUNNIPÄEVA.

KA „TÄHEKESE“ LUGEJATE ARVUKA PERE POOLT SUNNIPÄEVALASTELE PALJU ÕNNE!

**Parimad!
õnnesoovid!**

Pildil: Tallinna 46. Keskkooli pioneer FLEUR TOOMLA ja oktoobrilaps URVE TÄEL õnnitlevad kommunistlikku noort SILVI KIIBUST.

A. RAMMO foto

OLEME JUBA ŠEFID

Heljo Mänd

EILE LASTEAEDA ME
ŠEFFIDENA LÄKSIME.
JALAD PUHTAKS PUHKISIME,
UKSEST SISSE RUHKISIME.

VÄIKSED KOHE ARU SAID,
ET MA OLEN BRIGADIR.
„NÄED SA, KATKI ON KOMBAINI“
„AUTOL HAKKAS AVARII.“

SIIS UKS TUDRUK, KARU SULES,
TRUGIS ETTE: „VAATA, PALUN,
MINU KARUJUNTSU ULE,
TAL ON KOLE KÖHUVALU.“

„EI... EI...TOHTRITÖÖD EI TEE
TÖSINE REMONDIMEES.“

TOKSISIME,
KOKSISIME
ISTMEID, ROOLE, KODARAID.
VIILISIME,
LIIMISIME,
KUNI KÕIK MEIL KORDA SAI.

AGA SIIS UKS VAHEJUHTUM
KÄRPIS MINU MEISTRIUHKUST.

MINU VEND, SEE VÄIKE TUUTUS,
TEIESTE TAGANT VÄLJA RUSIS,
JA TOO NINATARK SIIS SUUTULT
KÕVA HÄALEGA MÜLT KUSIS:

„MUL ON KODUS
TERVE RODU
MÄNGUASJU KATKISEID.
MIKS SA MEIL
UTLED „EI“,
KAS SA SIIS EI OSKA KODUS?“

Mõistatused

JAAN
RANNAP

Oktoobrilaste täheke läks metsa marjule. Kõige ees kõndis teejuhina pioneer Tiit. Siis kepslesid ühes tropis Tiina, Salme ja Pille, kruusid käes ja võileivad taskus. Teistest veidi tagapool astus viimane, Mardi-nimeline marjuline.

Enne kui metsa jõuti, tuli lastel minna üle samblase sooserva. Seal jäi Tiit äkki seisma ja küsis:

„Mõista, mõista, mis see on:
punane pullike – jõhvist lõake?“

Ei Tiina, Salme ega Pille teadnud öelda, missugune pullike jõhvist lõõga kannab. Kolhoosis oli küll mitu pulli, aga neil käis raudkett läbi ninarõnga. Niisiis küsiti Mardilt.

Mart uuris parajasti veidrat kärbsekujulise õiega lille. Nüüd kummardus ta mätta kohale. Kui poiss end uuesti sirgu ajas, oli tal mitu hästi peenikese varre küljes ripuvat marja sõrmede vahel.

„Need on ju jõhvikad!“ kilkas Tiina. „Ainult alles roosakad.“

Nüüd märkasid kõik mätastel jõhvist lõõga pullikesi. Aga korjata neid veel ei kõlvanud.

„Jõhvikas saab päris küpseks hilissügisel,“ ütles Tiit. „Meie läheme otsime parem pohlamättaid.“

Pohlad kasvasid männiku taga kõrgrabas. Sinnapoole minnes tuli Tiidule veel üks metsamõistatus meelde.

„Pooleaastane poisike, kivist kasukas seljas?“

„Käbi,“ ütles Salme ruttu. Aga sellega polnud teised nõus. Käbil ei ole ju kivist kasukat.

Jälle oli Mart see, kes teadis:

„Pähkel on kivise kasukaga poisike.“

Nüüd said tüdrukud Mardi peale pisut pahaseks, et tema muudkui kõik mõistatused õigesti ära arvab. Ja kui pohlakorjamiseks läks, ütles Pille:

„Teeme nii, et Mart meie vastu ei saa!“

Nii see paistis minevatki. Kui Mart rahulikult rabaservas kummardus, tormasid tüdrukud jooksujalu ühe mätta juurest teise juurde. Alles siis, kui

Illustreerinud E. VALTER

topsid täis hakkasid saama, tihkasid nad vaadata, kuidas Mardil läheb. Mart puhkas juba puu all, kruusid täis ja mütsiski paar marjapeotäit.

„See on see kõige suurem metsamõistatus,“ muigas Tiit.

„Kuidas Mardil jälle korda läks kõige tublim olla?“

Mart uuris huviga kännupraost väljapugenud ürasekit ega öelnud midagi. Nii tuli Tiinal, Salmel ja Pillel sellele mõistatusele ise vastus leida.

Mis sina arvad, missugune see vastus oli?

Kuidas Ahmed arvutab

MIRSAID MIRŠAKAR

„KAS SA ARVUTADA OSKAD?“
KUSISIN AHMEDILT MA.
„MIKS MA EI OSKA,“ TEMA KOSTIS,
„JUBA KUMNEST JAGU SAAN.“

USUN KULL AHMEDI JUTTU,
SIISKI MA KONTROLLI TEEN.
„KAKS KORD KAKS, NOH, UTLE RUTTU,
PALJU SEE SU ARUST TEEB?“

Raske ülesanne

JANIS RAINIS

„PEA MEELES, ET ENNE VASTAMIST, KARLIT,
SUL HOOLIKALT JÄRELE MÕELDA ON TARVIS!

KUI VENNA KÄEST SA
KAKS KOMPVEKKI SAAD
JA LISAKS VEEL NENDELE
UHE TOON MA,
KUI PALJU SIIS KOMPVEKKE KOKKU ON SUL?“

POISS IMESTAB:
„UHTEGI POLE SIIS MUL.
NOH, VEND JUBA KOMPVEKKE MULLE EI KINGI
JA TEIEGI KOMPVEKI PISTAB TA KINNI!“

KUID VASTUS ON VALE.
POISS NUKRAKS JÄI,
SEST ULESANDEST TA ULE EI KÄI.

NÄGU LAIA NAERU TÄIS,
POISS MU ETTE SEISMA JÄI,
UTLES: „KAKS KORD KAKS ON NELI.“

„AGA NELI KORDA NELI?“
NUUD ON HÄDAS VÄIKE VELI.

VAIKSEKS JÄÄB JA MÖTLEB NII,
ET ON KIPRAS MUSTAD KULMUD,
NII SUURT ARVU ETTE TULNUD
POLE VAREM IIALGI.
„VÄGA PALJU,“ VASTAB SIIS.

Tanja liisulugemine

VITALI KOSTÖLJOV

MURRU OLI
MAJA TAGA.
(UKS!)
MAJA TAGA
MURRU MAGAS.
(KAKS!)
UNES NÄGI
MURRU VAALA.
(KOLM!)
VAAL SEE KUTSUS
TEDA KAASA.
(NELI!)
ISTU
MINU TURJALE,
(VIISI!)

VIIN SIND
LAINTE HARJALE.
(KUUSI!)
AGA SAAREL
MERE SEES
(SEITSE!)
SULLE SUURE
MAJA TEEN.
(KAHEKSA!)
ELAD MINUGA
SEAL KOOS,
(UHEKSA!)
HIIRI SEAL ON
IGAL POOL.
(KUMME!)
MÖTLES KASS
JA UTLES KASS:
(UKSTEIST!)
„VAAL,
SA OLED NALJAKASI
(KAKSTEIST!)
KIIGUTA, KUI TAHAD,
SIIN,
(KOLMTEIST!)
ÄRA KAUGELE
VAID VIII
(NELITEIST!)
KUIGI SINU SAAR
ON KENA,
(VIISTEIST!)
OMA LASTEST
HOOLIN ENAM.
(KUUSTEIST!)
NURR-NJÄUI!“

Tõlkinud HELJO MÄND

Võrukael

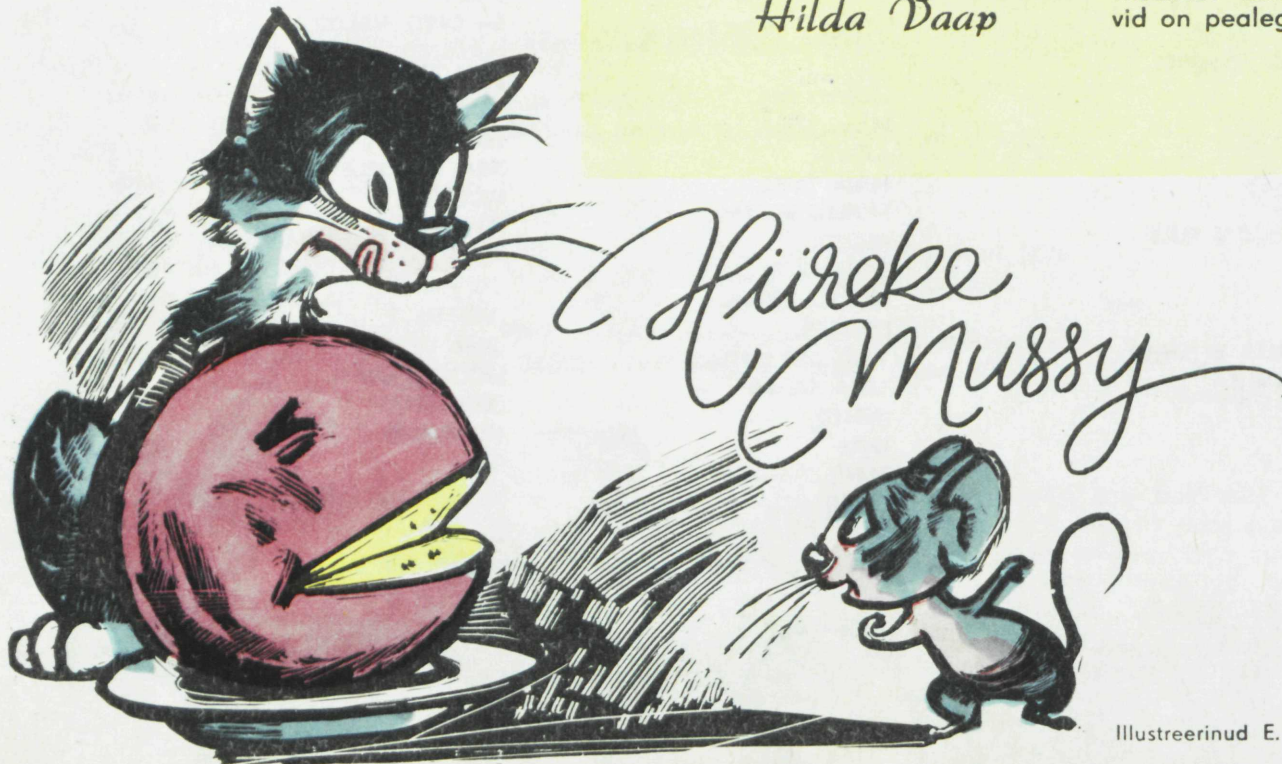
MÄEL ISTUB VEIDRIK, ÜLE MAA
TA PUHUB NII JA PUHUB NAA.
TA PUHUB RISTI,
PÕIGITI,
PÕSK PUNNIS, PUHUB KÕIGITI.
TA PUHUB SIIN
JA PUHUB SEAL,
MU ÕLULT SOOJA PLEEDI VEAB.
VEAB PLEEDI, LENDU AJAB TA:
NÄIB, ISE PLEEDI VAJAB TA!

R'AIMI TOOMAS

Hilda Vaap

Emä ja Annike on kalakaupluses. Annikese sõrm kerkib leti poole, kus ilusasti ülestikku on sõõrikud kalakarbid: „Emä, osta sprotte!“ Kuid emä ütleb: „Palun lubage poolteist kilo värskeid räimi.“ Müüja tõstab kaalule hõbedaselt läikivaid kalu. Annike tahaks veel kord karpidele näidata, aga emä hoiab ta kätt kindlalt oma pihus. Tänaval saab Annike noomida: „Ei tohi näpuga näidata, see ei ole viisakas!“ Emä seletab, et lõunatoitu tehakse värskest kalast. Konservid on pealegi hulga kallimad.

Hiireke Mussy

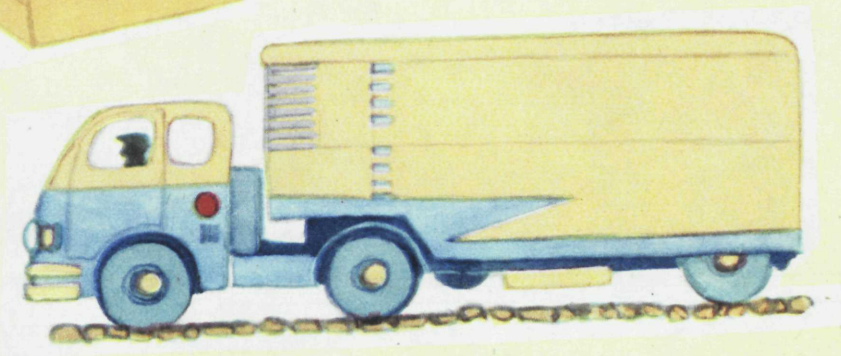
MAAILMAS ELAB MUSSY-HIIR,
TARK TILLUKENE MUSSY.
SEAL ELAB JUUSTUKERA VEEL
JA KIISU PUSSY-VUSSY.

JA RÄAGIB MUSSY:
„KALLIS JUUST,
SA KULASTA KORD MUSSY!
SU JUURDE ISE TULEKSIN,
KUI POLEKS PUSSY-VUSSY!“

Tõlkinud KALJU KANGUR

Illustreerinud V. TÖNISSON

„Miks nad on kallimad?“ pärib Annike.

„Ema patsutab võrgule, milles lebab räimepakk. „Need poisid siin on niisama paljad, nagu merest välja tulid. Sprottidele suitsutatakse kalakombinaadis kuldseid särgid selga, pannakse nad uhketesse plekkkarpidesse ja valatakse kollast õli peale. Sellepärast nad ongi värskest räimest kallimad.“

„Räägi veel!“ palub Annike.

„Kalurid püüavad palju kalu,“ jutustab ema. „Rannas kalad kaalu-

take ja pannakse kastidesse jääga pooleks. Nii säilivad kalad kaua aega värskena. Kastid tõstetakse kinnistesse veoautodesse ja saadetakse kalakombinaati. Sealt viiakse kalad kauplustesse müügile. Suurte külmutusautodega sõidutatakse värsket kala ka kaugele venasvabariikidesse.“

„Kas kala otsa ei saa?“ küsib Annike.

„Ei. Neid kasvab ju kogu aeg juurde,“ vastab ema. „Ja siis on veel kalakasvandused. Tiikides ujuvad kalamaimud. Kui nad on juba parajad pikad, lastakse nad elama jõgedesse, järvedesse ja merre. Seal kasvavad kalad suureks ja siis hakatakse neid püüdma.“

Annike mõtleb veidi ja siis küsib: „Ütle, kuidas maatädi pani kalajahuga sigadele jalad alla? Ta ise ütles, et pani.“

„Maatädi rääkis naljatades. Ta tahtis ütelda, et sead kosusid hästi, kui sõid kalajahu. Seda jahu tehakse väikestest kaladest, keda inimesed toiduks ei tarvita. Kalajahu on väga toitev, seda antakse ka kanadele ja hõberebasekasvandustes rebastele.“

„Kas lapsed võivad ka kalajahu süüa?“

„Oh ei!“ ütleb ema. „Lastele antakse kalamaksaõli. Seda saab tursamaksast.“

Annike ajab suu torru: „Mina kalamaksaõli ei taha!“

„Miks? Kalamaksaõli on hea. Kes seda joob, ei jää kergesti haigeks ja kasvab tugevaks.“

Annike ulatab käe ema sooja pihku ja ütleb: „Kodus sa annad mulle, eks ju? Ma tahan terve olla ja kasvada tugevaks!“

KAS OLED LUGENUD?

Kui ma ühel hommikul tööle minnes välistrepil naaber korteri Aarnet kohtasin, oli poiss üsna nukker.

„Miks nii mossis?“

„Jälle ei saa õue minna!“

Ja tööpoolest. Täna sahis vihma sügisvärvidest kirendavatele lehtedele, niiskusest lõhnava õuemuurule ja majade katustele. Nagu eilegi.

Kui ma õhtul koju tagasi saabusin, oli mul Aarne jaoks kaasas kolm raamatut. Üks neist oli juturaamat, ülejäänud kaks – luuleraamatud.

Kõigepealt avasime juturaamatu.

Selle kaanel oli suurte tähtedega „Pille-Riini lood“

ja natuke väiksemalt, et need on kirjutanud Ellen Niit. Tuletan meelde, et ka teile kõigile tuttav „Rongisõit“ on Ellen Niidu kirjutatud. Nii. Paar lehekülge edasi sirvides selgus veel, et pildid sellesse raamatusse on joonistanud kunstnik Vive Tolli ja et üldse on selles raamatus 26 juttu ning lisaks see lugu, kus Pille-Riin end lugejatele tutvavaks teeb.

Viie-aastane Pille-Riin on tüdruk. Tal on nukk Anne ja kummist koer ning kaks kikkis patsi, kuhu otsa käivad kas sinised või punased või ruudulised linnid. Raamatus räägitakse Pille-Riini pildinäitusest ja sellest, kuidas ta vanaisaga maiparaadil käis ja Jüriga ümber maailma reisimise mängu mängis. Saame teada, kes on Liisa ja Jorr, kuidas sündis nukk Anne ning palju-palju muudki.

Nüüd on meil Aarnega see raamat läbi ja homme

hakkame seda juba teist korda lugema. Nii väga meeldivad meile need lood.

Vähem huvitavad polnud ka luuleraamatud.

Ühe neist on kirjutanud Pavel Darie ja selle pealkirjaks on „Nisuterake“. Raamatu värsid ja ilusad mitmevärvilised pildid jutustavad nisuterakesest, mida nii paljud endale tahtsid, ja sellest, kuidas lõpuks kõikide soovid rahuldamis leiavad. Teine, Konstantin Kondrja „Imed meie majas“, aga pojatab kaheksa meeleolukat lugu tolmuimejast, õmblusmasinast, ventilaatorist, pesupesemismasinast, külmutuskapist, elektripliidist ja telegraafist. Viimastel lehekülgedel on juttu, muide, ka sinust.

Meie Aarnega soovitame teilgi need raamatud läbi lugeda. Kõik kolm.

ENDEL MALLENE

Kuidas töökestat

jõgi

Kindlasti on nii mõnigi teist püüdnud ojale tamm ehitada. Ega see nii lihtne olegi – vesi tahab vägisi tammist läbi murda. Kuidas aga suudavad inimesed tõkestada ligi kilomeetritelaiusi jõgesid ning ehitada sinna elektrijaamu? See on väga raske töö. Selleks läheb vaja palju tugevaid masinaid ja muidugi ka sügavaid teadmisi.

Mida suurem jõgi, seda kõrgem tamm ja seda rohkem saab elektrivoolu. Sellepärast tahavad inimesed ehitada elektrijaamu kõige suurematele jõgedele. Jõgedele kaldail otsitakse ehituseks sobivaid kohti.

Kord läksid uurijad mööda Angara jõe kallast ja nägid mõlemal pool jõge, otse teineteise vastas, kaht kaljut. See oli Paduni jõekitsus. Loodus oli nagu meeleloonud siin koha tamm ehitamiseks. Uurijad rõõmustasid väga. Nad kutsusid siia ehitajad, kes kirjutasid kaljule: „Me alistame su, Angara!“, ja töö läks lahti. Aga ega jõge ühekorraga tõkestada saa – ta uhub kõik laiali. Kõigepealt eraldatakse jõest üks osa. Sellest pumbatakse vesi välja ja kuiva jõepõhja ehitatakse betoonist tamm. Tammi tehakse avauseid, mida mööda lastakse voolama vesi, kui asutakse tõkestama ülejäänud jõeosa. Vastaskaldalt rajatakse betoontammiga ühendamiseks muldtamm.

Metsikult kihutavad ning kobrutavad jõevood. Nad pühivad kõik oma teelt. Uuski kivi ei jää põhja püsima. Edasi enam tamm ehitada ei saa.

Nüüd tuleb kõige raskem osa – sulgeda jõele viimane väljapääs. Tammide vahele ehitatakse sild ning varutakse tuhandeid kivimürakaid. Ja siis hakkavad kümned võimsad isekallutajad neid kohale vedama ning märguande peale vette heitma. Algul kaovad kivid jäljetult sügavusse. Kive visatakse aga üha juurde ja Angara ei suuda neid enam alla neelata.

Tõkestamistööd on lõpetatud, jõgi viskleb ja möirgab tamm tehtud avaustes.

Kunstnik Orest Vereiski nägi Angara tõkestamist. Oma joonistusel kujutab ta kõige otsustavamast hetkest, mil signaalseeriija tõstis lipukese ja müriinal kukkusid kivimürakad vette.

LAPSED JÄETI KODUTA

Nad jäid kahekesi. Päeval hulkusid asula tolmustel tänavatel. Palusid igalt vastutulijalt süüa. Kuid vähestel oli midagi anda. Öö veetsid tühjas majas. Sealt leidis nad ühel hommikul välismaalasest ajakirjanik.

„Kus teie vanemad on?“ küsis ta.

Kaks käharpäist neegripoissi vaatasid võõrale hirmunult otsa. Ajakirjanik naeratas rahustavalt. Ulatas poistele tüki maisileiba.

Nad söid ja rahunesid. Viimaks ütles suurem poiss: „Meil ei ole enam isa, ei ole enam ema. Tulid valged mehed. Mundrites, käes püssid ja kumminuiad. Viisid isa ära, viisid ema ära.“

Ajakirjanik noogutas nukralt. Ta mõtles, mida

võiks nende heaks teha. Mida saabki teha? Kui palju on asulas kodutuid vanemateta lapsi! Suuri ja väikesi, isegi imikuid. Ta ise nägi pealt, kuidas politseinikud tungisid ühte majja. Ema toitmis mõnekuist imikut. Politseinikud kiskusid lapse ema sülest. Ajasid ahastavalt käsi ringutava naise autosse. Nuttu tihkuv imik jäi kolmeaastase õega üksi.

„Valged mehed on pahad!“ ütles suurem poiss. „Ka sina oled valge. Aga sina andsid meile leiba. Sina oled hea. Ütle, miks viidi isa ära, viidi ema ära? Miks viidi tädi Tsabangu ära? Miks viiakse iga päev inimesi ära?“ Ajakirjanik ei tea, mida vastata. Neegripoisid on alles väikesed. Üks vaevalt viie-, teine kuueaastane. Kuidas seletada? Ta siiski püüab: „Aafrika on neegrite maa. Kord ammu tulid siia rikkad valged inimesed. Nad sunnitsid neegreid oma kasuks töötama. Niisuguseid inimesi kutsutakse kolonisaatoriteks. Neegrid hakkasid oma vabaduse eest võitlema. Ja paljud Aafrika rahvad on saanud iuba vabaks.“

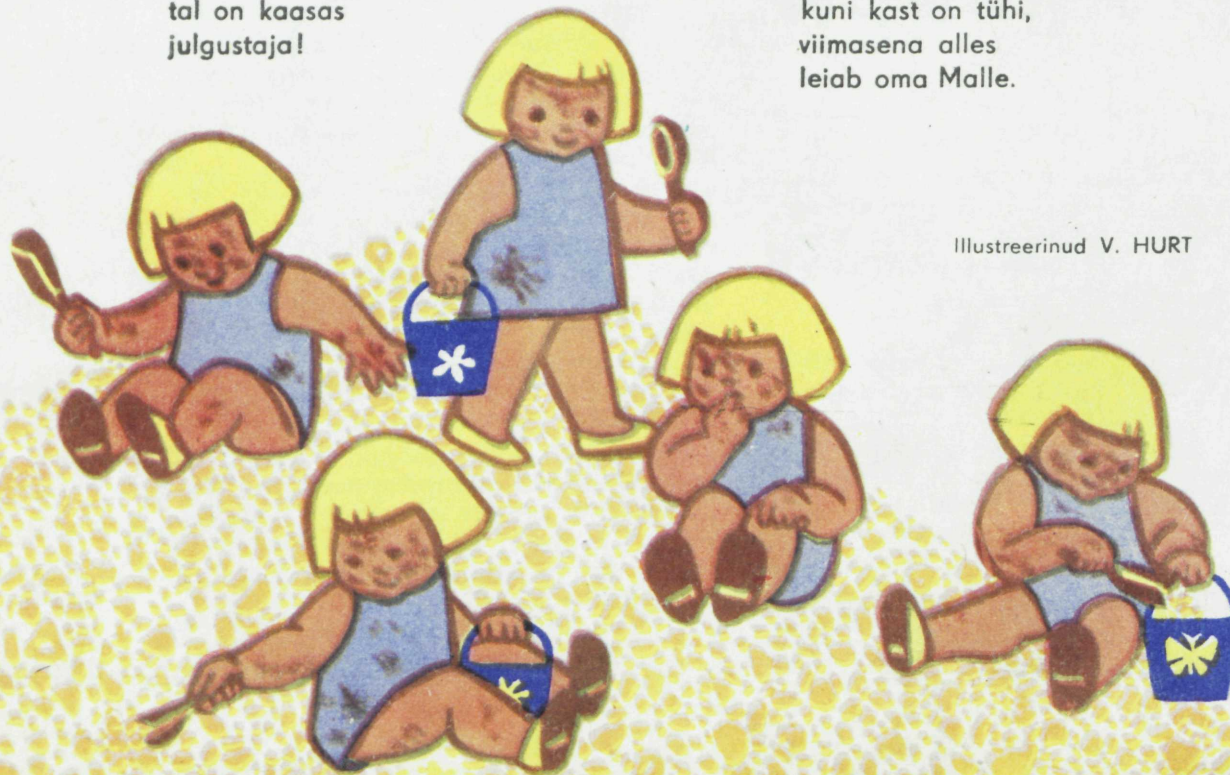
Teie elate Lõuna-Aafrika Vabariigis. Siin on veel kurjad valged mehed võimul. Nemad ei pea neegreid endaväärilisteks inimesteks. Sellepärast et neegrite nahavärvus on must.“ Ajakirjanik nägi, et poisid ei saa tema jutust aru. Kuid nad kuulasid tähelepanelikult. Ta pidi edasi jutustama: „Asula, kus teie elate, asub suure linna Johannesburgi külje all. Asula nimi on Aleksandra. Valged mehed mõtlesid, et Aleksandras on liiga palju inimesi. Nad hakkasid neegreid kodudest välja ajama. Sundisid minema linnast väga kaugele. Kes kodunt kohe ei läinud, see võetakse nüüd kinni ja pannakse vangi.“

... Ajakirjanik läheb mööda tänavat. Tühja majja jäid kaks käharpäist neegrilast haledalt nutma. „Ma kirjutan ajalehtedes sellest, mida nägin,“ mõtles ta. „Et kogu maailm saaks teada kolonisaatorite häbitõugudest Lõuna-Aafrika Vabariigis!“

IRA LEMBER

Tiiu läheb kooli

Tiiu julgelt
kooli sammub,
ranits pakitud
tal ammu.
See on raamatutest pungil,
joonlaud otsast välja tungib.
Pliiats,
vihik,
kummgi leidub,
aga üsna taga peidus –
karumõmmik pimedas
koolitarkust imestab.
Tiiul pole karta vaja,
tal on kaasas
julgestaja!

Murjanid

Liivakasti
igast majast
mudilasi kokku sajab.
Mustaks ennast määrivad,
pragamist nad väärivad.
Möllavad,
et tuiskab liiv.
Ema lapse tuppa viib.
Paneb ruttu vanni.
Puhtalt –
naabri Manni!
Kähku tagasi viib õue,
teise lapse haarab põue:
peseb,
nühib jälle –
hoopis teiste Helle!
Ema lapsi nühib,
kuni kast on tühi,
viimasena alles
leiab oma Malle.

Illustreerinud V. HURT

KEVAD

Helju Rammo

Meeli ja Lembit hakkasid koos koolist koju minema. Nad käisid alati koos, sest Meeli oli väike ja vanaema ei lubanud teda üksi pikka teed kõndida. Nagu ikka, läksid nad ka sel päeval otse üle laia kesapõllu. Oli väga soe ja tuulevaikne kevadine ilm. Kohe umbne ja palav oli astuda. Ja siis korraga käis mingi hirmus kõva kargatus.

„Mis see oli?“ küsis Meeli kokkudes. Lembit jäi seisma, vaatas üles ja tähendas: „Müristas. Äike läheneb.“

„Ma kardan,“ kaebas Meeli.

„Lähme kiiresti, siis jõuame äikesest ette ja pääseme ehk kuivalt ulualla!“ seletas Lembit ja kiirendas sammu. Meeli nüüd peaaegu jooksis.

Äkki veeres uuesti kõva kõmin üle taevалаe ja see kordus ikka ja jälle. Piksenooled lendasid ja murdusid laste peade kohal sünges tumedas pilves. Siis järsku hakkas veel jämedat vihma kallama. Lembit võttis hirmunud Meelilt koolikoti oma kätte ja ütles: „Midagi pole parata, peame edasi minema.“ Meeli aga ei liikunud paigast, tõmbas pea õlgade vahele, pani käed ristis ja pomises: „Armas jumal, hoia meid!“ Ja veenired, mis tal mööda põski alla veeresid, ei olnud ainult vihmapiisad.

„Miks sa edasi ei tule?“ päris Lembit.

„Palun jumalat,“ vastas Meeli õnnetult.

„Kedaa?“ venitas poiss.

„Jumalat, kallist taevaisa,“ ütles Meeli.

„Jäta!“ keelas Lembit. „Jumalat pole olemas.“ Samas käis jälle hele välgusähvatus ja kostis kogu keha läbistav hirmus paukumine.

„Nii ei tohi ütelda, jumal nuhtleb meid!“ kaebas Meeli hädiselt.

„Ära räägi tobedat juttu,“ pahandas Lembit, ja

ÄIKE

tirides tüdrukut järsult käisest, käskis: „Tule edasi!“

„Ma ei tule sinuga! Ei tule!“ nuttis Meeli vastu ja tõmbas end Lembitu käest lahti.

Nüüd kohe lõi välku heledalt kaks korda järjest ja kaks korda järjest ka müristas kõvasti. Meeli pigistas veel kõvemini käed risti ja aina pomises: „Armas jumal, hoia meid!“

„Sa oled rumal,“ ütles Lembit põlglikult. Sirutas siis kaela pikaks ja hüüdis: „Jumalat ei ole olemas!“ Seejärel astus ta edasi. Sammus tigeđa näoga keset välku, müristamist ja vihma ning muudkui kordas: „Jumalat ei ole olemas!“

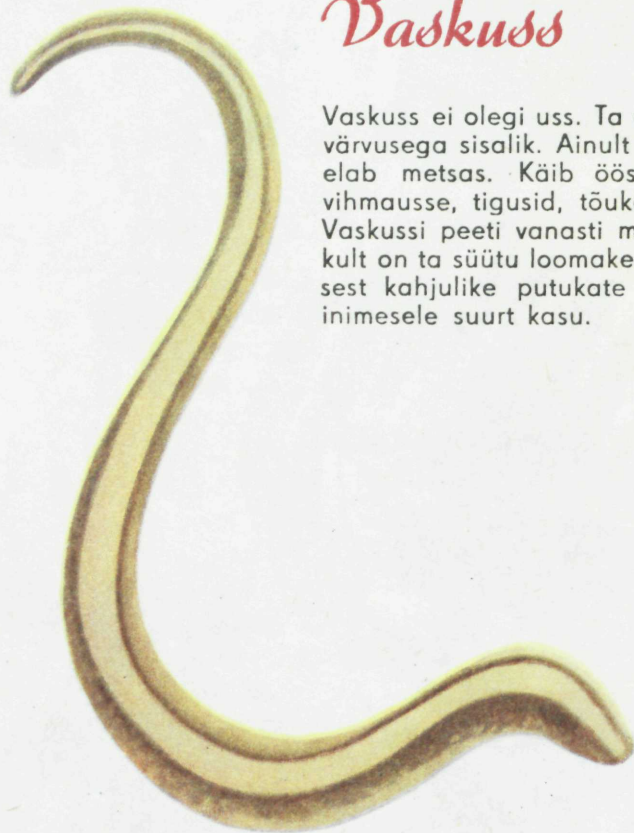
Meeli seisis paigal ega suutnud suurest hirmust midagi mõelda. Ainult iga kord, kui poiss kordas: „Jumalat ei ole olemas,“ pigistas Meeli silmad kinni, sest kartis, et välk lööb Lembitu maha. Viimaks jõudis Lembit üle põllu ja jooksis kolhoosi karjalauda uksest sisse. Nüüd julgus ka Meeli edasi liikuda ja seisis peagi karjalaudas poisi kõrval.

Samas muutus kõu üsna vaikseks ja varsti vaibus täiesti. Krabistas ainult veel vihma sadada. „Oh, kuidas seda vihma on tarvis! Tuli teine nagu tellimise peale,“ sõnas üks karjanaistest. „Nüüd hakkavad viljad raginal kasvama, päris kevad on käes,“ kostis teine.

„Kuulsid, Meeli, nüüd hakkavad viljad raginal kasvama, päris kevad on käes!“ kordas Lembit väikesele tüdrukule lõbusalt. Meeli nagu ärkas. Lembit oli elus! Kõigele vaatamata oli poiss elus. Ruttu pühkis Meeli pisarad põskedelt ja vaatas Lembitule otsa. Algul aralt, aga siis selliselt, mis ütles, et nüüd usub ta oma suurt sõpra täiesti.

Illustreerinud A. VENDER

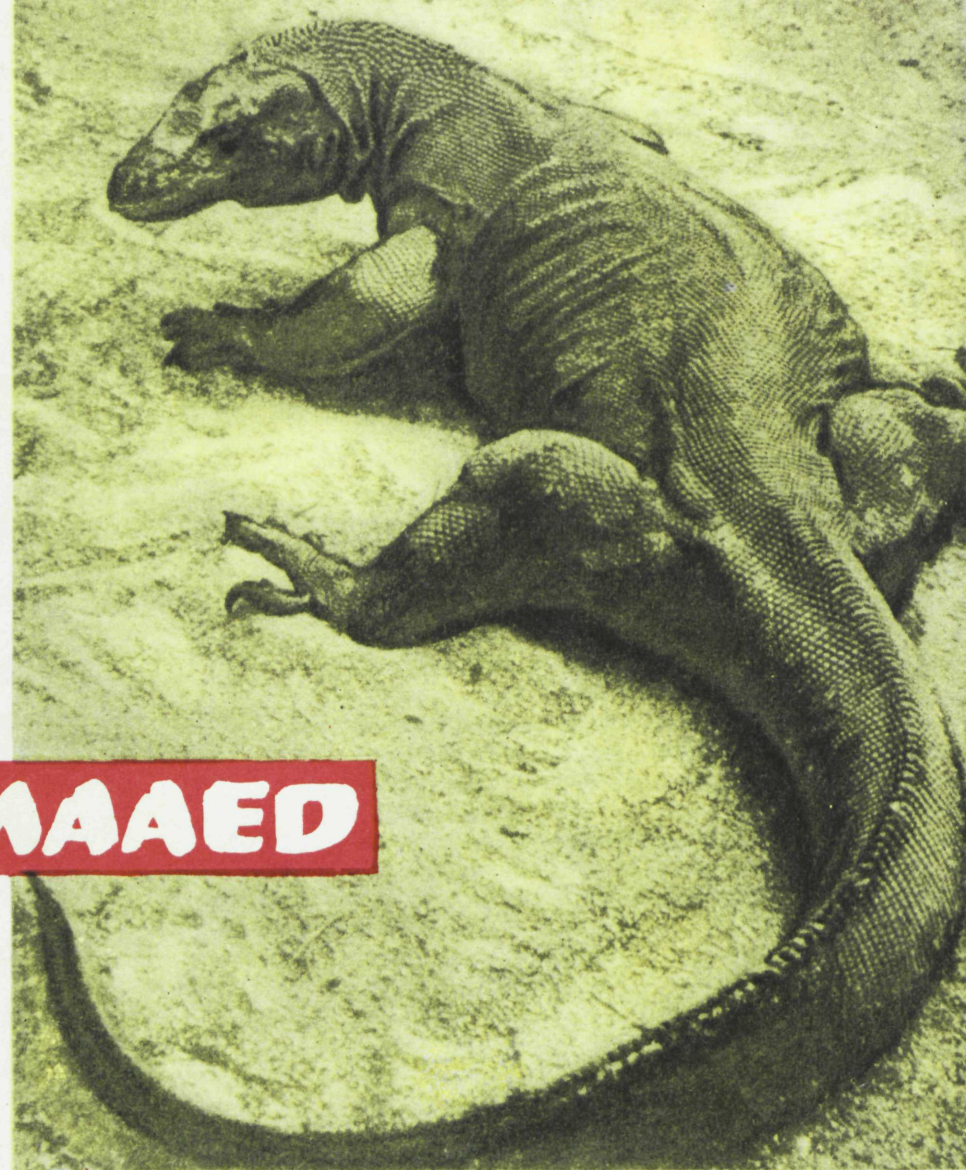

Vaskuss

Vaskuss ei olegi uss. Ta on läikiv kollakaspunase värvusega sisalik. Ainult ilma jalgadeta. Vaskuss elab metsas. Käib öösiti toitu otsimas. Söök vihmausse, tigused, tõuke ja putukaid. Vaskussi peeti vanasti mürgiseks maoks. Tegelikult on ta süütu loomake. Vaskussi ei tohi tappa, sest kahjulike putukate hävitamisega toob ta inimesele suurt kasu.

"TÄHEKESE"

LOOMAAED

Varaan

Kesk-Aasias, seal, kus elavad turkmeenid ja usbekid, on laiad kõrbealad. Neil liivaväljadel võib näha maailma üht suuremat sisalikkudele – varaani.

Varaan on tige röövlom. Ta tungib kallale endast väiksematele sisalikkudele, söök lindude mune, hiiri ja madusid. Kui varaan lamab kõrbepeu – saksauuli ääres liival, siis on teda raske märgata. Tema nahk on liivkollakas ja kaetud saksauuliokste

värvi tumehallide põikvöötidega.

Niipea kui lähened varaanile, hakkab ta sisisema, puhub kaela jämedaks ja ajab pärani suust kaheharulise keele välja. Sabaga peksleb kahele poole. Hoi end, et varaan ei saaks sind hammustada! Tema hambad on teravad kui nõelad. Ka sabalöök võib inimest tugevasti vigastada. Saba on varaanil pealt ja külgedelt kaetud teravahambulise servaga.

ENDEL PRIIDEL

ASTA, TULE SÕITMA!

Kogu õhtupooliku olid tüdrukud üksteise võidu mänginud. Lap- tuud, pimesikku, tagumist paari – kõike, mis üldse veel meelde tuli. Lõpuks said mängud otsa ja teist korda ühte mängu mängida ei tahetud.

Riina vist ütleski, et hakkame bussisõitu mängima. Paljud tüd- rukud olid bussiga sõitnud, mõ- ned isegi ekskursioonil käinud, ja teadsid, kui tore on hulgakesi kihutada.

Reet oli mängu juht. Tema üm- ber seisis harkisjalu Tiia, Riina, Urve ja Pille ning kuulasid, ni- nad püsti, tema plaane.

Kõik seadsid end metsa alla ki- videle ja kraavipervele istuma – üksteise selja taha, nagu bussis kunagi. Reet valiti bussijuhiks. Ta asus kohe rooli taha, proovis käigukangi ja andis signaali. Ka konduktor ei puudunud. Kõik olid omal kohal.

Siis märkas Urve Astat, kes oli eemale seisma jäänud.

„Asta, tule ruttu! Buss sõidab ära, jääd maha!“ hüüdis Urve läbi akna.

Asta aga seisis tõsiselt ega rää- kinud midagi.

„Mis sul on, Asta?“ kokkusid juba teised.

Astast ei saadud aru. Ta võttis rahulikult ühe kinga jalast ja raputas liiva välja, siis ka teise, ja raputas sellegi tühjaks. Alles

pärast seda ta vastas:

„Ei taha.“ Ja lisas kiideldes: „Isa ise viib mind oma autoga sõitma!“

Buss vuras minema. Kõik rutta- sid kuhugi: kes turule, kes kaup- lusse, kes külla. Ainult ühel oli väga igav.

Illustreerinud I. TORN

TEEME TIIDU JA TRIINU

Kui sa õue või parki lähed, too kaasa mõned kastanimunad, tammetõrud, pihlaka- ja kibuvitsamarjad. Hakkame neist nukke tegema. Triinu valmistamiseks palu emalt kaks väiksemat piklikku kartulit. Kummalgi kartulil lõika tükike maha. Siis võta kaks mõlemast otsast teritatud tikukest ja ühenda kartulipooled omavahel nii, nagu näidatud joonisel 1.

Tüdruku seeliku saad teha puulehtedest, kinnitades need rootsepidi kartulipoolte vahele. Jalgadeks-käteks aga otsi sobivalt kõverad oksaraad.

Nüüd jääb veel nukule pea teha. Selleks võta tammetõru, millele noaga silmad-suu on sisse lõigatud. Juusteks otsi aga koltunud rohuliblesid ja aseta need pisut suuremalt tammetõrult võetud kausikese alla (joonis 3). Kui sa veel kibuvitsamarjad jalgade-käte otsa kinnitad (joonis 2) ja nuku pluusi pihlakamarjadest nõõpidega kaunistad, on Triinu valmis.

Tiidu saad meisterdada niisamuti, ainult kartulite asemel võta kehaks kastanimunad. Kastanimunad võid sisselõigetega kaunistada. Et poiss hästi püsti seisaks, torka ta jalgupidi kartulist kettasse.

Teeme nüüd Tiidule ja Triinule veel mõned mänguasjad.

Kui palju tammetõrusid niidiga ühendame, saame suure ussi. Peaks sobib sellele ussile väike kartul, millele pooleklõigatud pihlakamarjad tikukestega silmadeks kinnitatud.

Jänkud aga valmistame tammetõrudest keha ja pea, laastukestest kõrvade ning oksaraagudest jalgadega.

„Oktoobriparaad“ — joonistanud
MARIJ KRAUSE Pärnust.

ABISTAME TÄDI ELSAT

Meie tänavas tuli tädi Elsa haiglast koju. Ta ei saanud enda eest veel hästi hoolitseda ja me läksime Silvi Kolumineniga talle appi. Tegime toad korda ja pesime põrandad puhtaks. Siis pühkisime õue üle ja panime pesu likku. Järgmisel päeval hakkasime pesu pesema. Uhel pesulaual oli paha kahekesi pesta, kuid me saime hakkama. Varsti oli pesu puhas ja me loputasime selle veel kolm korda üle. Nii me abistamegi tädi Elsat.

LAIN HINNO,
Kohtla-Järve 12. 8-kl. Kooli õpilane

„Kooliteel“ — joonistanud
REET RÄHNI, Kiviõli 1. Keskkooli õpilane.

OKTOOBRIPUHAD

SAABUVAD OKTOOBRIPUHAD,
MEIE TÄNAV RÕKKAB UHA.
PARAADILE ME LÄHEME,
RÕÖMSALT IKKA SAMME.

PUNALIPUD LEHVIVAD,
OHUPALLID HELGIVAD.
KA LOOSUNGEID ME KANNAME,
JA RÕÖMSALT KÕIKJAL LAULAME.

ENE RANNAMETS,
Kohtla-Järve 7. Keskkooli õpilane

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 10 — 1963.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Esikaanel V. Tolli joonistus
„Väike perenaine“

ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.

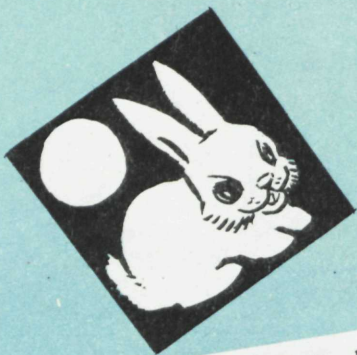
OTSI, MILLINE MUST-VALGE PILT SOBIB
MILLISE LUULETUSE JUURDEI
SEEJÄREL VÄRVI PILDIL OLEV VALGE KE-
TAS SEDASAMA VÄRVI NAGU LUULETUSI!

Kes nii aegamööda roomab,
sammu läheb, jälle ootab?
Kui ka rutata tal vaja,
ikka kannab seljas maja.

Kas te teate metsaasukat,
kellel enda kaitseks kasukas?
Kui te teda pahandate,
kohe okkaid tunda saate!

Okkaid ja raage nad tassivad,
ehitustööl aina rassivad,
Küllap nad teilegi tuttavad,
alati vilkad ja ruttavad.

Kes sööb kapsaid, kaeru,
on nii välejalgne, arg?
(Räägitakse, et tal naerust
mokale on jäänud arm.)

SINU VANEM VEND

MIKS ON SELLEL PILTRISTSÕNAL NII-
SUGUNE PEALKIRI?
KUI SA PUSTRIDADESSE ÕIGED SÕ-
NAD KIRJUTAD, SAAD SEDA TEADA.

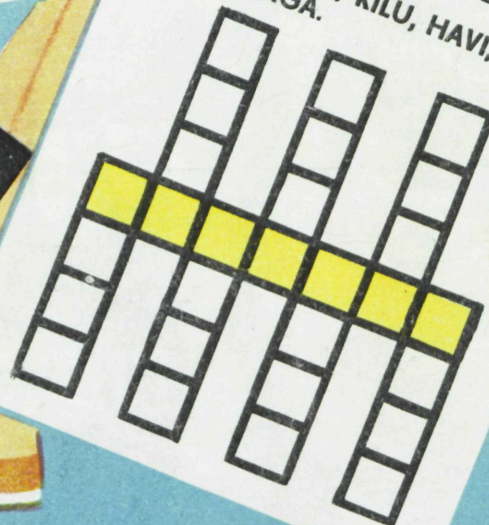
SUNNIPÄEVAD

KUI SA LASTE NIMEDES TÄHED ÕI-
GESTI UMBER PAIGUTAD, SAAD
TEADA, MIS KUUL ON KUMMAGI
SUNNIPÄEV.

JAAN
AUR

URVE
RABE

KES SEE ON?
KUI SA NEED KALADE NIMED ÕIGE-
TELE KOHTADELE PAIGUTAD, SAAD
POIKREAS VEEL UHE VEE-ELANIKU,
LAIJA NAGU LABIDA,
KOHA, SILM, KILU, HAVI, LUTS,
TINT, SÄGA.

A
R
V
A
Ä
R
A
!